

Bijlage 3 – Reactie IKT-4 rapport

De rapportage IKT-4 bevat de resultaten vanuit het project Indringend Ketentesten (IKT) Fase 4 (verder te noemen IKT-4). In deze fase (testweek 18 tot en met 24 – van medio januari 2023 tot medio april 2023) is weer een niveau complexer en indringender getest, conform plan van aanpak IKT-4, dan in fase 3. Bij de uitvoering van IKT-4 zijn praktisch alle doelstellingen uit het plan van aanpak, gerealiseerd. Deze samenvatting bevat de belangrijkste resultaten van IKT-4 en de duiding daarvan.

Belangrijkste resultaten en bevindingen Planketen

Tijdens IKT-4 heeft – ten opzichte van IKT-3 – een aantal nieuwe bevoegd gezagen en planleveranciers deelgenomen aan de test. Ook is nieuwe testcasuïstiek uitgevoerd, in het bijzonder interbestuurlijk.

De tijdelijke alternatieve maatregelen (TAM) hebben onderdeel uitgemaakt van de testscope van IKT-4. Specifiek is door provincies (succesvol) getest de 'TAM Voorbereidingsbesluit met meervoudige tijdelijke regelingdelen'. De meeste TAM zijn hiermee in het IKT-proces getest. Er resteren er nog enkele TAM voor provincies in de plan-keten. Deze worden in IKT-5 opgepakt. De resterende TAM's zijn daarmee ruim voor inwerkintreding getest.

De lokale software voor de STOP-TPOD-keten heeft stappen gezet, zo is inmiddels integrale tekstvervanging als mutatiemethode bij alle leveranciers beschikbaar. Tegelijk is de lokale software voor de Planketen nog niet volledig uitontwikkeld. Belangrijke functionaliteiten ontbraken nog tijdens IKT-4. Dit betreft de plan-plan-uitwisseling, basismutaties en daarmee samenhangend de parallelle wijzigingen en het tonen van plannen aan de raad. Na beschikbaar komen van deze functionaliteiten zullen deze nog indringend worden getest in samenhang met de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO-LV) en de Landelijke voorziening bekendmaken en beschikbaar stellen (LVBB). Als alternatief voor de ontbrekende functionaliteiten zijn TAM beschikbaar.

De landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) heeft alle functies opgeleverd, maar een aantal functies wordt nog verbeterd. De belangrijkste verbetering betreft de Viewer Regels op de kaart. Hier is een voortdurende ontwikkeling gaande, zowel qua functionaliteit – denk aan tijdreizen – als qua gebruiksvriendelijkheid. In het bijzonder de functionaliteit voor het tonen van ontwerpplannen heeft nog doorontwikkeling nodig.

De foutmeldingen en waarschuwingen bij het publiceren van een omgevingsinstrument zijn niet altijd begrijpelijk voor eindgebruikers, waardoor de gebruiker niet altijd in staat is om zelfstandig een omgevingsinstrument te publiceren. Dit betreft een samenspel tussen de landelijke voorziening en de lokale software. Het verbeterproces is gestart met betrokken partijen. De algemene observatie vanuit IKT is dat nieuwe partijen zowel in het maken van content als met het testen en inregelen van hun software een leercurve doormaken gedurende de IKT-testen.

Belangrijkste resultaten en bevindingen toepasbare regels

In aanvulling op de testen in IKT-3 is een beperkt aantal testen met toepasbare regels uitgevoerd in IKT-4. Dit betreft nieuwe testcasuïstiek. Hiermee is het leeuwendeel van de beoogde testen met betrekking tot toepasbare regels door IKT uitgevoerd.

Er is opnieuw vastgesteld dat het van groot belang is voor de bevoegd gezagen om goed de relatie te bewaken tussen de juridische regels uit de plannen en de toepasbare regels voor de vergunningcheck en de formulieren voor vergunningaanvragen en meldingen. Dit betreft niet zozeer software-functionaliteiten, als wel een correcte implementatie door de bevoegd gezagen zelf.

Het importeren door een bevoegd gezag van toepasbare regels die gemaakt zijn door een ander bevoegd gezag met een andere leverancier, gaat niet altijd goed. Dit wordt onderkend door de betrokken leveranciers en aan een oplossing wordt gewerkt.

Belangrijkste resultaten en bevindingen vergunningenketen

In IKT-4 zijn voor de Vergunningenketen ten opzichte van IKT-3 aanvullende testen uitgevoerd: met nieuwe leveranciers, en met nieuwe testcasuïstiek. Met IKT-4 is het leeuwendeel van de IKT-testen voor de Vergunningenketen daarmee uitgevoerd. Uit de testen blijkt dat de benodigde functionaliteiten voor inwerkintreding in de Vergunningenketen aanwezig zijn en dat deze technisch gezien werken. Dit is een herbevestiging in IKT-4 van wat eerder in IKT-3 ook al is geconstateerd.

Een andere observatie tijdens de IKT-testen is dat de inrichting van de lokale werkprocessen en configuratie van software bij het bevoegd gezag aandacht blijven vragen.

Licht dalende lijn testbevindingen in aantal en urgentie

In deze rapportage is wederom een trendanalyse opgenomen over de gehele looptijd van IKT (fasen 1 tot en met 4). Hierbij wordt een lichte daling geconstateerd van het aantal testbevindingen. Daarnaast is een afname waar te nemen van het aantal 'urgente' bevindingen (met prioriteiten 1 en 2) ten opzichte van het aantal niet-urgente testbevindingen (met prioriteiten 3 en 4). Er worden dus minder testbevindingen gedaan en die zijn ook minder ernstig van aard. Dat het aantal bevindingen 'slechts' licht daalt is te verklaren doordat risico-gestuurd wordt getest. Elke volgende IKT-fase wordt met de testaanpak juist de complexiteit en de nieuw beschikbare functionaliteit in het DSO-stelsel 'opgezocht'.

Vervolg IKT-aanpak IKT-5 en verder

Ook IKT-5 zal weer bijdragen aan duidelijkheid en zekerheid over de werking van het DSO. De focus van IKT-5 zal liggen op de nieuw beschikbare functionaliteit in lokale software. Waarbij ook de verbeteringen in de landelijke voorziening getest zullen worden. Focus zal liggen bij de planketen. De testcasuïstiek in de volgende IKT-fasen zal scherp gestuurd blijven in de richting waar de gesignaleerde risico's voor inwerkingtreding het hoogste zijn.

IKT-4 en de werkbaarheid van het DSO in relatie tot eisen inwerkingtreding

In het algemeen is door de IKT-deelnemers ervaren dat de functionaliteit van het DSO (inclusief de TAM), zoals die per april 2023 beschikbaar was, werkbaar is en daarmee gereed is voor inwerkingtreding. Dat is daarmee een herbevestiging van de conclusie uit de fase-rapportage IKT-3. Meest in het oog springende verbeteringen zijn de integrale tekstvervanging in de Planketen bij de lokale softwareleveranciers en meerdere verbeteringen in de Viewer(s) van het Omgevingsloket.

Verbetermaatregelen naar aanleiding van advies AcICT

Ook in IKT-4 zijn de maatregelen naar aanleiding van de eerder door AcICT geformuleerde adviezen krachtig doorgezet. Meest in het oog springend zijn daarbij de verbeteringen in testregistratie, testtooling en testrapportages. In de vorm van een geslaagde 'proeftuin' is gewerkt aan deze verbetermaatregelen. Deze worden vanaf de start van IKT-5 in productie genomen. Verder zijn analyses uitgevoerd met betrekking tot de dekking van de IKT-uitvoering voor wat betreft alle bevoegde gezagen. Testen bij een bevoegd gezag met een specifieke softwareleverancier zeggen indirect ook iets over andere bevoegd gezagen die ook software van deze leverancier gebruiken. Uit de eerste analyses blijkt dat door het representatief testen met deze groep van IKT-voorlopers het merendeel van alle bevoegd gezagen is afgedekt.